

MATEMATIK „A” 9. évfolyam

---

14. modul: VEKTOROK

KÉSZÍTETTE: VIDRA GÁBOR

A modul célja	A vektorok jellemzőinek áttekintése, a vektorműveletek ismételése. A vektorkoordináták előkészítése. Vektorok alkalmazása feladatokban.
Időkeret	3 óra
Ajánlott korosztály	9. évfolyam
Modulkapcsolódási pontok	<i>Tágabb környezetben:</i> földrajz (térképészet, helymeghatározás), fizika (erők felbontása). <i>Szűkebb környezetben:</i> síkgeometria, koordináta-geometria, térgeometria, algebrai kifejezések. <i>Ajánlott megelőző tevékenységek:</i> algebrai kifejezések összevonása, törtekkel való műveletek. <i>Ajánlott követő tevékenységek:</i> vektorok a koordinátasíkon, vektorok felbontása összetevőkre, koordinátageometria, síkidomok jellemzői, térgeometria.

<p>A képességfejlesztés fókuszai</p>	<p><i>Számolás, számlálás, számítás</i></p> <p>Geometriai alakzatok mérőszámainak összehasonlítása, rendezése, számolás vektorokkal.</p> <p><i>Mennyiségi következtetés</i></p> <p>A vektorok hosszáak meghatározása, becslése, vektorműveletek eredményeként kapott vektorok hossza.</p> <p><i>Szöveges feladatok, metakogníció</i></p> <p>Szövegértelmezés továbbfejlesztése, a lényegkiemelő képesség fejlesztése.</p> <p><i>Rendszerezés, kombinatív gondolkodás</i></p> <p>A korábbi, vektorokkal kapcsolatos ismeretek rendszerezése. Vektorműveletek alkalmazása a valóság eseményein, absztrakciós képesség fejlesztése.</p> <p><i>Induktív, deduktív következtetés</i></p> <p>Összefüggések, képletek felfedezése gyakorlati tapasztalatból kiindulva, azok általánosítása és alkalmazása más esetekben.</p>
---	---

AJÁNLÁS

A vektorokat az eltolástól függetlenül tárgyaljuk. Együttesen tárgyalva a vektorok marginális területnek hatnak, pedig a koordinátageometria jelentős része támaszkodik a vektorokra.

A sokszínű, nagyszámú feladat egyrészt a differenciálást szolgálja, másrészt lehetőséget biztosít arra, hogy heti 4 órás órakeretben történő tanításkor is lehessen használni a modult. A lassabban haladóknak több, azonos típusú feladatot célszerű feladni, a „haladókkal” a nehezebb, kompetenciafejlesztést megcélzó feladatokat, vagy akár azonos típusból több feladatot oldatunk meg, illetve a meg nem oldott bevezető feladatokat adjuk fel. Váltakozik a frontális, egyéni és csoportmunka. Javaslom, hogy amennyiben együtt dolgoznak, a táblánál oldja meg egy tanuló a felada-

tot. A tanár semmiképpen se közöljön végeredményeket (a feladat a tanulóé): mutassa meg, hogy a rendelkezésükre álló információk és módszerek segítségével a tanulók is rájöhetnek a megoldásra, vezesse rá őket, ossza meg velük a felfedezés örömét.

A mintapéldákat és az elméleti részeket a modulhoz készült bemutató segítségével, a tanulók könyve nélkül vesszük át.

ÉRETTSÉGI KÖVETELMÉNYEK

Vektorok síkban és térben

Középszint

Ismerje és alkalmazza feladatokban a következő definíciókat, tételeket:

- vektor fogalma, abszolútértéke,
- nullvektor, ellentett vektor,
- vektorok összege, különbsége, vektor skalárszorosa,
- vektorműveletekre vonatkozó műveleti azonosságok,
- vektor felbontása összetevőkre.

Vektorok alkalmazása feladatokban

A TANANYAG JAVASOLT ÓRABEOSZTÁSA

1. óra	A vektor fogalma, jellemzői, vektorműveletek.
2.–3. óra	Feladatok megoldása.

Modulvázlat

	Lépések, tevékenységek	Kiemelt készségek, képessé- gek	Eszköz/ Feladat/ Gyűjtemény
I. Ismétlés, rendszerezés			
1.	Vektor fogalma, tulajdonságai vektoralkalmazások gyűjtése (frontális); vektor fogalma, abszolútértéke – 1. mintapélda (frontális); vektorok egyenlősége (frontális); 1. és 2. feladatok kerekasztal módszerrel.	Kooperáció, rendszerezés, in- duktív és deduktív következte- tés, a valóság modellezése.	1. mintapélda. tanulói munkafüzet I, 1–2. feladatok
2.	Vektorműveletek összeadás módszerei (frontális) műveleti azonosságok: 2. mintapélda (diákkvartett) kivonás, szorzás számmal (frontális)	Kooperáció, rendszerezés, in- duktív és deduktív következte- tés.	II. fejezet, 2. mintapélda
II. Vektorokkal kapcsolatos feladatok			
1.	Egyszerűbb feladatok 3, 4.: diákkvartett; 6 – 10.: ellenőrzés párban.	Kooperativitás, feladatmegol- dás, rendszerezés, kombinatív gondolkodás.	3–10. feladatok
2.	További feladatok (csoportmunkában, tetszőleges módszerrel)		11–19. feladatok